

Однак для більш повного подолання гендерної нерівності працівників в колективі потрібно, на нашу думку, встановити більш прозору систему оплати праці. Для цього варто проводити щорічний аудит заробітних плат для виявлення гендерних розривів у оплаті за однакову роботу, усувати виявлені диспропорції протягом визначеного терміну і публікувати внутрішню статистику щодо середніх зарплат у розрізі посад та статі. Також, при прийнятті працівників на роботу, варто використовувати стандартизовані інтерв'ю з однаковими питаннями для всіх кандидатів, формувати комісії з прийому на роботу збалансовані за статтю.

Таким чином, лише комплексний підхід щодо заборони дискримінації за ознакою статі на робочому місці гарантує реальну реалізацію принципу рівності громадян на робочому місці в нашій державі.

Список використаних джерел

1. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків: Закон України від 08.09.05 № 2866-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-15#Text>
2. Кодекс законів про працю України від 10.12.71 № 322-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>
3. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запобігання та протидії мобінгу (цькуванню): Закон України від 16.11.22 №2759-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2759-20#Text>
4. Невідогма О. А. Гендерна дискримінація: правовий аспект у контексті національного та міжнародного законодавства. Право та державне управління 2024. С. 398-402. URL: http://pdu-journal.kpu.zp.ua/archive/1_2024/58.pdf

Якимець Олексій Іванович, професор кафедри цивільно-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології НАВС, кандидат юридичних наук, доцент

ДО ПИТАННЯ ПРО ГЕНДЕРНУ ПОЛІТИКУ В УКРАЇНІ

Принцип гендерної рівності закріплений в Конституції України. Стаття 3 Конституції закріплює рівність чоловіків та жінок в усіх сферах життя. Окрім даної норми гендерної рівності торкаються ст.21, 24, 51. Частина третя ст. 24 Конституції України безпосередньо присвячена подоланню дискредитації стосовно жінок в Україні та наголошує на тому, що рівність прав жінок і чоловіків забезпечується наданням жінкам рівних із чоловіками можливостей у громадсько-політичні та культурні діяльності, у здобутті освіти та професійні підготовці у праці та винагороді за неї [1].

Забезпечення гендерної рівності та сталого розвитку суспільства в Україні є пріоритетом. У нинішніх умовах, коли Україна стикається з численними викликами через повномасштабне російське вторгнення, спостерігається збільшення кількості вразливих категорій, як серед жінок, так і чоловіків. Війна істотно погіршує

гендерну нерівність, що вимагає нових ефективних підходів для розв'язання цих проблем.

Відповідаючи на ці виклики Уряд України прийняв та реалізує низку стратегічних документів у сфері гендерної рівності на період до 2030 року. Державна стратегія забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків створила міцну основу для ініціатив, спрямованих на гендерну рівність у різних сферах життя.

Також на разі Уряд України приділяє особливу увагу імплементації Стамбульської конвенції, акцентуючи на її реалізації на законодавчому та інституційному рівнях. Вона спрямована на захист прав жінок та запобігання насильству, яке часто ґрунтується на гендерній нерівності.

Гендерна політика є предметом дослідження таких українських вчених як Н. Грицяк (приділила увагу проблемам формування гендерної політики в Україні, теорії, методології та практичним дослідженням) [2], О. Кулачек (розкрила механізми реалізації державної політики рівних прав та можливостей, акцентувала увагу на перешкодах в кар'єрному зростанні жінок) [3]. М. Білинська (у своїй роботі висвітлила особливості гендерної політики в системі державного управління, розкрила особливості зарубіжного законодавства щодо забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків.) [4]. В. Гошовська (приділила увагу законодавчому і нормативно-правовому забезпеченню гендерної політики) [5], Н. Протасова (присвятила свої роботи теоретичним основам гендерної рівності) [6].

Однак як зазначає Г. Бондар незважаючи на велику кількість наукових робіт в Україні наразі є багато проблем, пов'язаних з гендерною рівністю, зокрема, з гідним забезпеченням прав і можливостей жінки як суб'єкта управлінської діяльності в системі публічної служби на сучасному етапі державотворення. Також недостатньо розроблені категорії поняття гендерної проблематики. Стратегія гендерної рівності в системі публічного управління України ще не набула завершеного вигляду, а тільки окреслюється вітчизняними науковцями [7, с.36].

Відповідно до Закону України «Про забезпечення рівних прав і можливостей чоловіків та жінок» гендерна рівність трактується як рівний правовий статус жінок і чоловіків та рівні можливості для його реалізації, що дозволяє особам обох статей брати рівну участь у всіх сферах життєдіяльності суспільства. Її основними компонентами є: рівні права жінок і чоловіків – відсутність обмежень чи привілеїв за ознакою статі; рівні можливості жінок і чоловіків – рівні умови для реалізації рівних прав жінок і чоловіків .

Україна зобов'язалась до виконання ключових міжнародних зобов'язань щодо забезпечення гендерної рівності. Обравши європейський вектор розвитку, наша держава ратифікувала ряд міжнародних документів, одним із яких було розпорядження Кабінету Міністрів України Про затвердження національного плану дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН № 1325 «Жінки, мир, безпека». Резолюція ООН 1325 присвячена саме тим державам, де тривають збройні конфлікти, тому даний документ актуальний для України. Саме тому ситуація в сучасній Україні потребує ефективної реалізації прийнятих та розробки нових законів та нормативних актів щодо подолання гендерної нерівності в усіх сферах суспільного життя, адже зміни у становищі жінок в Україні можливі лише за умови

послідовної державної гендерної політики, яка базується на міжнародних правових стандартах в зазначені сфері.

Список використаних джерел

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 №254к/96-ВР.URL.
2. Грицяк Н. Формування гендерної політики в Україні: проблеми теорії, методології, практики: монографія. Київ: Вид-во НАДУ. 2004. 384с.
3. Кулачек О. Роль жінки в державному управлінні: старі образи, нові обрії: монографія. Київ: Вид-во Соломії Павличко «Основи».2005.304с.
4. Гендерна політика в системі державного управління: підручник/ за заг.ред. М.М.Білінської. Запоріжжя: Друкарський світ. 2011.132с.
5. Гошовська В.Г. Основи гендерної політики в парламентській діяльності: навч. посіб./за заг.ред. В.А. Гошовської.Київ: НАДУ. 2011.100с.
6. Реалізація гендерної політики в управлінні освітою: навч.-метод.посіб./ за заг.ред. Н.Г. Протасової. Запоріжжя:Друк.Світ.2011.176с.
7. Бондар Г.Л. Гендерна політика в системі публічного управління України. Публічне управління та митне адміністрування.2019.№4(23)С.34-39

*Большаков Денис Костянтинович, аспірант
кафедри цивільно-правових дисциплін права
навчально-наукового інституту права та
психології НАВС*

СТАМБУЛЬСЬКА КОНВЕНЦІЯ ТА ВИТРАТИ НА ПРАВНИЧУ ДОПОМОГУ: ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ДОСТУПУ ДО ПРАВОСУДДЯ ДЛЯ ЖЕРТВ ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА В УКРАЇНІ

Забезпечення реального доступу до правосуддя для жертв домашнього насильства є одним з центральних завдань в контексті забезпечення прав людини та недопущення дискримінації, що міцно пов'язані також з питаннями сучасного судочинства. Попри задекларовану рівність учасників процесу, на практиці такий доступ часто визначається не лише наявністю процесуальних прав, а й здатністю особи нести фінансові витрати, пов'язані зі зверненням до суду, – передусім витрати на професійну правничу допомогу. Ця проблема може набувати особливої гостроти для осіб, які зазнали домашнього насильства, оскільки вони, як правило, перебувають у стані економічної залежності від кривдника або у скрутному матеріальному становищі в цілому.

Саме ці аргументи беруться до уваги, коли йдеться про необхідність забезпечення надання жертвам домашнього насильства правової допомоги. Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами (далі – Стамбульська конвенція) у статті 57 зобов'язує держави забезпечити право жертв на правову допомогу та безоплатну правову допомогу відповідно до умов, передбачених національним законодавством [1]. При цьому слід звернути увагу на те, що йдеться про право жертв, тобто будь-